

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefranate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Le-
ner., Heinrich Bohalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garonată pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în de-care zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Administrațiunea pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu d-nul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un abo-
nament 10 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 249.

Brașov, Joi 11 (24) Noemvrie.

1904.

Crisa și agitațiunea maghiară.

Intre acei membri ai partidului guvernamental maghiar, cari, din incidentul atentatului sâvirșit Vinerea trecută de contele Tisza în contra regulamentului camerei, au eșit până acuma din acest partid, se află și contele Iuliu Andrassy și Coloman Szell.

Acești doi bărbați de stat mai cu greutate din clubul liberal nu se mulțumesc însă numai cu simpla secesiune, ci sunt deciziși a-și depune chiar și mandatul de deputat, ceea ce înseamnă, că deocamdată simt necesitatea de a se da la o parte, ținându-se rezervați față de acțiunile politice. Iuliu Andrassy, fost ministru a latere, se dice, că s'a decis a face pasul amintit, fiind-că e de părere, că contele Tisza deși, după credința lui, are cele mai bune intențiuni, n'a fost norocos în alegerea timpului și în metodel pentru executarea acțiunii sale. Se teme deci, că procederea lui Tisza va avea grave consecvențe.

Am primit impresiunea — a dause contele Andrassy — că țera său cel puțin partea covârșitoare a opiniunii publice dorește și pretinde întrebuintarea forței. De aceea mă simt izolat și nu vreau să iau asupra-mi nici un fel de răspundere.

Cam tot în acest sens se se fi pronunțat și Coloman Szell.

Decă într'adevăr Andrassy a rostit cuvintele de mai sus ori nu, ele sunt și rămân caracteristice pentru situațiunea creată prin debutul lui Tisza în manifestarea „mânei țari“.

În adevăr, după concentrarea și solidarizarea tuturor fracțiunilor opoziționale în lupta contra guvernului Tisza, desfășurarea crizei actuale atârnă de-acolo, cum și pe ce parte se va pronunța majoritatea poporului maghiar: pentru întrebuintarea forței, cum cere partidul guvernului, sau pentru restabilirea stărei de mai înainte și delăturarea experimentului tiszai, cum cere opoziția?

Ministrul-șef Tisza, căruia totă lumea îi atribuie aji un estra-ordinar talent de agitator, a inaugurat — în adunarea poporală de Duminecă din Budapesta, unde și-a ridicat vocea, dând alarm și vrând a ațifa țera întrégă în contra opozițiunii, — campania „mânei țari“, care tinde a ferici țera cu forța, fără de a mai ține seamă de forme și de legi.

Cei drept, abia au trecut cincideci zile de la închiderea dietei; cu toate acestea ni-se pare până acum prea neînsemnat echoul ce l'a avut în provincie aplicarea forței și justificarea ei în meetingul de la Budapesta.

Nu ne indoim, că s'au dat ordine fișpanilor pretutindenți să aranjeze manifestațiunii de aprobare și de încredere față de guvernul, prin comitate. Până acuma însă abia s'au trimis câte-va adrese telegrafice de prin comitate în ajutorul guvernului, pe când foile opoziționale sunt cu mult mai bogate în reproducerea

de adrese și telegrame de aderare la alianța opozițională.

Se asigură însă, că din partea guvernului toate sunt puse la cale pentru-ca plebiscitul maghiar, jidano-maghiar și maghiaron să iasă în favorul forței. Chiar și miniștri, se dice, vor merge în cercurile lor electorale, ca să agite poporul și nu ne indoim, că se va face încă prea mult în direcția aceasta; pentru ceea ce garantează în destul talentul de agitator al ministrului șef.

Opoziția aliată maghiară, firește, nu va sta nici ea cu mâinile în sin. S'a și pus pe lucru și se laudă și se feliicită de pe acuma, că, fiind solidară și pe timpul când eventual se vor ține alegerile dietale, prin însuși faptul că nu se vor mai combate candidații opoziționali între ei, ea va câștiga de la guvernamentală nu mai puțin de 30-40 mandate.

Pentru moment opozițiunea aliată are vre-o 160 de membri și se mângăie că și cei 20, cari au părăsit până acuma partidul liberal, vor sprijini contra-acțiunea ei.

În toate socotelile acestea figurează numai elementul domnitor cu parasitiții lui. Naționalitățile par-că nici n'ar mai fi. Deputații sași, cari singuri mai aveau aerul de a reprezenta pe acesta mică naționalitate, stau înăbușiți în atmosfera absolutistă a liberalilor lui Tisza și de când a izbucnit criza par-că s'au cufundat în Dornăre.

Nu e vorbă de naționalități, fiind-că ele nu sunt în dietă, ăr în afară de dietă nu știu să fie solidară nici ca ai lui Tisza, nici ca ai lui Kossuth și Apponyi. Și totuși ce rol colossal n'ar avea naționalitățile în aceste momente!

Ce ocaziune splendidă nu li s'ar da de a dovedi, că și într'o tabără și în cealaltă maghiară sunt culpabilii stărilor triste de față, că și unii și alții le-au creat numai și numai prin întrebuintarea forței și prin călcarea și disprețuirea legii și a dreptului.

Ore crudul destin va condamna și de astă-dată naționalitățile să servescă mai mult ca material de exploatare pentru eroii maghiari ai principiului forței? Cum s'ar potrivește aceasta cu dispoziția lor în urma tractării, ce o împință de la acest guvern în cauza școlilor?

Brașov, 10 (23) Noemvrie.

Corpurile legiuitoare române sunt convocate în sesiune ordinară pentru ziua de 15 Noemvrie v. a. c.

Crisă ministerială în România. Diarului „P. L.“ i-se depeșeză din București cu data de 21 Noemvrie: „Crisa de cabinet anunțată deja, a izbucnit prin demisionarea ministrului de interne B. Lascar. Lascar, după ce și-a înaintat ministrului șef demisia, a plecat la Sinaia, unde se vor face probabil încercări de a-l determina să revină asupra hotărârii sale. Lascar a fost unul din stâlpii cabinetului Sturdza și retragerea lui alterează în mod însemnat acest cabinet. Se

svonesce și de dimisia ministrului de justiție Gianni, unul din amicii cei mai intimi ai lui Sturdza, fapt, căruia Gianni are să mulțumescă portofoliul dobândit, fără să fi fost mai înainte deputat, său să fi desfășurat vre'o activitate parlamentară. Momentan nu se poate prevedea, ce consecvență vor avea aceste demisionări. Depinde mult de la aceea, decă Lascar va pute fi determinat să rămână.“

Adunări săsesci contra proiectului Berzeviczy. Comitetul cercual săsesc al Sibiiului a decis în ședința sa de Luni, a convoca pe alegătorii dietali din cele două cercuri electorale ale Sibiiului la o întrunire, cu scop de a protesta contra proiectului Berzeviczy și de a esprima deputaților sași încredere pentru acțiunea inițiată din partea lor contra proiectului despre reforma învățământului primar.

„In dōga Poloniei.“

Un amic al fōiei noastre din Banat face următoarele contemplații cu privire la situațiunea actuală politică din Ungaria:

Timișoara, 21 Noemvrie n.

Intre numărōsele „enunțaiuni“ ce le făcū în timpul mai recent primul-ministru al Ungariei, fiul „energicului“ său tată deja adormit în Domnul, a fost și una care dicea la adresa opoziției: „Voi aduceți țera în dōga Poloniei!“

Nu știu, decă s'au rostit aceste cuvinte în adevăr ori ba, căci cu urechile mele nu le-am audit, dăr de cetit le-am cetit, chiar într'o fōiă guvernamentală.

Așa e! am exclamat eu în mine, când le-am cetit. Asta e drept și adevărat. Dăr ce să fie enunțaiunea de-odată și un adevăr necontestabil, ar trebui, după părerea mea, ca cuvântul „voi“ să fie înlocuit prin cuvântul „noi“, căci numai așa are înțeles.

Nimeni, nici măcar diarele de cel mai greu calibru „patriotic“, nu a dat atențiune acestei enunțai și nici nu a apretiat-o. Pōte că și d'aceea nu, pentru-că faptele, în deosebire cele petrecute în noptea de la 18 spre 19 ale curenteii în dietă — vorbesc de sine.

Nu voesc nici eu să apretiez această „enunțaiune“, dăr țin ca să fie înregistrată în venerabila „Gazetă“ pentru posteritate.

D'aci încolo și față de starea în care se află parlamentarismul actual al Ungariei, cred că fie-care Român cu conștiință curată, patriot adevărat și om serios din Ungaria, trebuie să cugete și să-și dică, deși cu durere în suflul său: „Dōmne, ție-ți mulțămim, că nu suntem între ei, deci nici părtași la ilegalitățile lor și la sinuciderea lor — nu suntem.“

Am voit și voim, cu totă bunăvoința și în totă sinceritatea, să-i luminăm, să-i scōtem din rătăcirea neagră în care se află, să resfrăm temerile și fantōmele lor nebasate și închipuite, și să le băgăm minte în cap, — dăr nu e nici-decum cu puțință.

Ei ne-au esclus din parlamentul, care acum a devenit exclusiv al lor, căci nu ne recunosc nici măcar ca naționalitate, necum ca națiune română în regat.

Ei au ocupat totă puterea în stat și

au abusat de dēnsa: și-au făcut, legi sieși ca să se sinucidă prin ele; și-au format, ei de ei, și cu abatere de la principiile dreptului public de stat, un concept de „patriotism“, care nu este patriotism genuin, ci este o minciună înecornată.

Și la urmă au mai enunțat și dogma, tot așa de mincinosă, că numai ei sunt „elementul constituitor de stat“, prin urmare numai ei au dreptul de a diriguia statul și destinele tuturor.

Ei bine, trebuia să răspundem noi Români, prin abstenența și prin neparticiparea noastră la toate acestea. Noi scim și vedem cu ochii, că faptul real și necontestabil în regat, este de tot altul. Noi scim că bunul Dumnezeu, când a întemeiat și creat statul ungar, nu fără temeiul l'a alcătuit din diferite naționalități, și că același Dumnezeu nu numai ca din întēmplare a presărat elementul maghiar cu popor român și cu elemente de alte rase, ci cu intențiune și cu scop a făcut-o acesta. Știind astea, credem, că decă elementele amintite s'ar bucura de drepturile lor legale și naturale în stat, întocmai precum concurg ele cu sudōrea, avutul și sângele lor la apărarea și susținerea lui, atunci multe elemente turbulente, cari n'ar trebui să aibă loc în dietă, ar fi înlocuite prin omeni serioși și liniștiți, prin patrioți adevărați, ăr țera însuși n'ar fi în pericol a ajunge în „dōga Poloniei“, său într'o dōgă dōră și mai rea.

Pururea ne-au dis cei de la cōarma statului, că naționalitățile sunt „inimiciei“, ele sunt periculoase etc. etc. Etă acum probă și dovadă eclatantă, că nu „inimiciei interni“, ci tocmai „amiciei“, „patrioții“ get-beget sunt cari amenință parlamentarismul, țera, ba chiar însuși „națiunea“ ungarăscă în temelile sale!

Situațiunea politică ungară.

În țera întrégă se vorbesce și se discută aji fōrte mult asupra situațiunii create prin votul de Vineri șera al majorității guvernamentale. Și nu e mirare, decă în ast-fel de împrejurări se colportă fel de fel de faime basate pe presupuneri și combinațiuni. Așa, de pildă, s'a răspândit eri svonul, că ministrul de justiție Plosz și-ar fi dat dimisia și că însuși contele Tisza ar fi declarat într'un cerc intim, că nu crede să se mai pōtă ține mult timp la guvern.

Seirile de acest fel sunt însă numai pure combinațiuni. În situațiunea actuală membrii cabinetului sunt solidari și în stadiul actual al evenimentelor e absolut exclusă o crisă parțială de cabinet.

Asupra unui lucru nu mai încape totuși discuție. Acele elemente din stinul partidului guvernamental, cari nu prea sunt devotate persoanei și principiilor ministrului șef Tisza, încep a se înstrăina de el și a-și mărturisi pe față înstrăinarea prin repășirea din clubul liberal. Până acum și-au dat dimisia din partid nu mai puțin de 16 deputați, între cari e și contele Ales. Karolyi, șeful agrariilor. Se asigură, apoi, că Coloman Szell își va depune mandatul, dăr că va declara, că prin acesta nu vrē să ia poziție contra lui Tisza, ci vrē numai să rămână consequent atitudinii sale, care nu se unesc cu procedurile forțate.

Despre planurile guvernului nu se scie nimic pozitiv. Un diar vienes, care adese-ori primesc informațiuni din cercurile guvernului ungar spune, că Tisza va deschide proxima sesiune dietală la 8 sau 9 Decemvrie. El e pregătit și se așteaptă la scene tumultuoase în parlament, der convocarea din nou a dietei nu o va face cu alt scop, decât a i-se vota indemnitatea bugetară pe primele luni ale anului viitor, eventual și proiectul de recrută pe 1905. Deore-ce atât indemnitatea, cât și reorutii ar urma să se voteze pe baza așa numitei *lex Daniel*, Tisza crede, că rezolvirea acestor proiecte nu va întâmpina piedeci prea mari. In aceeași scurtă sesiune Tisza ar face să se voteze și propunerea sa referitoare la alegerea comisiunii de 21 pentru pregătirea proiectului de revisuire definitivă a regulamentului. Tote aceste are de gând să le facă Tisza până la 15 Ianuarie viitor. Decă și la desbaterea proiectelor amintite camera nu va fi scutită de scene turbulente, în Febr. Tisza va *disolva dieta*, er noușle alegeri generale dietale vor urma să se facă în Martie.

Intr'aceea atât guvernul, cât și opoziția își comandă în provincie adrese de aderență. Dînic sosesc la biroul clubului liberal și la cluburile opoziționale din Budapesta telegrame de încurajare și aderență.

După o scire mai nouă, contele Tisza ar fi decis, ca dimpreună cu alți membri din cabinet, să facă excursiuni în întreaga țară și să țină discursuri în cari să dea semă despre activitatea sa politică. Așa făcuse pe vremuri și ministrul președinte engles Chamberlain, când simțise, că i-se clatină terenul sub picioare. Ar fi interesant să vedem pe contele Tisza umblând prin țară cu jalba în proțap contra opozițiunii aliate, pentru a face propagandă și-și și a-se asigura de voturile alegătorilor la proximele alegeri.

Din „Reichsrat“-ul austriac.

Am amintit despre declarația ministrului președinte austriac Dr. Koerber în afacerea cunoscutelor evenimente tumultuoase de la Innsbruck. Asupra desbaterei, ce s'a încins în urma acestei declarații în ședința de la 18 Noemvrie a „Reichsrath“-ului, trebuie să revenim, fiind-că prezentă unele momente grave.

Deputatul contele Sternberg (ceh-feudal) a dis între altele următoarele:

„Ministrul președinte a dis er, că în istoria Germanilor se află firul de aur al efortărilor necurmte de a conserva și a duce la înflorire imperiul. Cu declarația această oratorul nu pte fi de acord. Din contră, politica Germanilor în ultimii 20 de ani a dovedit, că Germanii nu urmăresc o politică de stat, ci o politică de rassă și jertfesc interesele statului pentru interesele propriei lor rasse.

„Cea mai bună dovadă pentru politica de rassă a Germanilor, este atitudinea

lor la Innsbruck. Concepția Germanilor, că studenții negermani trebuie să stea cu mâinile în sin, când Germanii îi iau la bătaie, este forte ciudată; oratorul însă găsesce, că nu e decât firesc, ca cel ce este atacc cu băta, să se apere cu o armă și mai strașnică. Ceea ce au făcut Italianii în Innsbruck, n'a fost decât legitimă a-perare.

„Ordnatiunile referitoare la limbă au fost pte prea aspre, și mai bine era decă se evitau. Său pte nu este o rigore escesivă, a impune omenilor în vîrstă, să învețe o limbă, care nu e tocmai ușură de înțeles?

„De altmintrea acesta este o cestiune de pâne a profesorilor și advocaților, cari nu vrău să învețe o limbă nouă, o cestiune, care n'are alt scop, decât căpătuirea studenților, cari n'au învățat nimica. Peste tot, în camera acesta întreaga politică nu este decât o politică studentescă.

Egala îndreptărire a naționalităților în Austria este un postulat, peste care nu se pte trece așa ușor... Erora politica Cehilor tineri nu residă în obstrucțiune, oi în faptul, că forțele clubului Cehilor nu stau nici în proporție cu postulatele lor. Numai întorcerea la principiul solidarității pte să readucă națiunii cehice poziția de care are necesitate, decă vră se ajungă ceva în statul austriac. Solidaritatea cu ceilalți Slavi, și în prima linie cu Polonii, trebuie să devină o axiomă a politicii Cehilor“.

Oratorul discută apoi cazul Wallburg. Să admitem — dice contele — că Wallburg și sora sa Simic sunt copii nelegitimi, nobilimea însă are un deosebit respect pentru sânge, credend că în sângele ce curge în vinele cuiva, se sintetizează întregul farmec și întreaga strălucire a trecutului.

„Decă însă purtătorii acestui sânge nu respectăză propriul lor sânge și lasă să fie călcat în noroiu, atunci cum pot aștepta să fie respectat de alții? Nevasta unui ofțer de gardă a stat 14 zile în arest cu o hōtă ordinară, fiind-că a intentat un proces civil arhiducelui Rainer, er soțul ei a fost isgonit din gardă. Cum să aibă poporul încredere în drept și lege, când pe la judecătoria băjbăe de certificate de botez și căsătorie false, cari au fost falsificate de domni prea înalți (Archiduci).

„Decă se obiecteză, că acel mare domn este un moșneag ramolit, el are un mareașal de curte, care este responsabil pentru asemenea fapte necualificabile. Lucrurile de necredut, ce se petrec la curte, cazul Dr. Bachrach, Maltasich etc. nu sunt esemple bune pentru popor. Cerem de la ministrul președinte să ne ocrotescă de atentatele criminale, ce se fac asupra onorei și libertății noastre din partea Curții... Cât timp voiți avé o picatură de sânge albastru în vinele mele, voiți lupta pentru dreptul desconsiderat de Curte.

„Impotriva unor asemenea întimplări nu există decât un remediu: comisiunea parlamentară de investigație... Decă am alege o asemenea comisiune și comisiunea această n'ar avé altă problemă, decât publicarea infracțiunilor de drept sevîrșite de acești feciori cu oșele moi, și atăta ar fi suficient pentru a ridica vechea noastră Austrie. Esempul rău vine de sus.“

Pentru espresionile insultătoare față cu Archiducii și pe cari „N. Fr. Pr.“ de frica cenzurii nici nu le-a reproduș tote — președintele a chemat la ordine pe contele Sternberg.

„Bismarck-ul maghiar“.

Diarul ultra-șovinist „Magyar Szó“, care dînic combate viu pentru politica țiszaistă, publică în numărul său de la 22 Noemvrie un articol de propagandă, în care încercă să justifice cea mai nouă lovitură a contelui Tisza, pe care-l numesce Bismarck-ul maghiar.

Intre altele spune, că dinastia habsburgică vede acum cât de greșită a fost politica ei timp de 400 de ani și decă ar mai urma pe calea din trecut, și-ar pierde tronul. Vădend dinastia, că ađi mîne, prin luptele de naționalitate, Austria are să se dismembreze, începe să caute sprijin în Ungaria, întărind hegemonia maghiară.

Maghiarul — dice „M. Sz.“ — n'are rudenii de sânge în afară de Némțul, Slovacul, Valahul, Sêrbul, Ruténul, Italianul, Croatul și Poloul. Prin urmare numai pe el (Maghiarul) se pte rezima dinastia. Aici zace cauza pentru care dinastia s'a învoit să se maghiarizeze armata, și tot aici este a-se căuta motivul pentru care dinastia este învoită cu maghiarisarea naționalităților. O singură condiție a pus însă: să fim o țără unitară, puternică și solidă baza creării întorsăturii celei mari.

Apoi continuă așa:

„Etă esplicarea hotărîrii lui Tisza. El vră se creeze baza pentru noua rënduială, chemată a face o mare și puternică Ungarie. Vră se creeze imperialismul maghiar, și vră se scotă și din pămênt pe cele 30 milioane de Maghiari, cu cari să reînvieze din nou imperiul lui Matia și al lui Ludovic cel Mare.

„Tisza este cel ce vră se creeze unitatea maghiară, dinastia maghiară. Orî îi va succede lui acesta, orî va cadé în cursele ce i-le pun trădătorii și egoiștii. El însă va merge înainte pe calea apucată...“

Mai frumos e, că cei de la „M. Sz.“ cred ceea-ce spun.

Resboiul ruso-japones.

Despre situațiunea la Port-Arthur n'au sosit în zilele din urmă sciri mai de semă.

Din Dalny se anunță, că la 18 și 19 Noemvrie Japonessii au reînceput érašî atacul general contra fortăreței. După o depeșă din Cifu însă, nu e vorba de un atac general, ci numai de sosirea unor trupe nouē de întărire, cu cari Japonessii vrău să și încerce din nou norocul.

La Mukden se crede, că garnisōna din Port-Arthur va rezista până la fine. Chiar și în cazul când Japonessilor li-ar succede a cuceri forturile din împrejurimea orașului, Rușilor le rămân forturile de pe malul mării, din cari pot să reziste cu succes până la sosirea flotei din Baltica.

La festivitatea aniversării fondărei academiei de marină din Petersburg, ținută la 20 Noemvrie, s'a cetit telegrama de felicitare a contra amiralului Grigorievici de la Port-Arthur în care acesta dice:

„Toți ne aflăm bine, curagiul nostru n'a scădut și suntem convinși, că cu ajutorul lui Dumnezeu vom rezista asediului, ținend cetatea spre bucuria domnitorului nostru.“

In Manciuuria domnesce încă liniște relativă. După ultimile sciri, un caracter mai viu au luat numai luptele de recunoscere. O luptă mai violentă a avut loc la colina Putilov pe care o atacară din nou Japonessii, der au fost respinși cu pierderi însemnate.

Corespondentul diarului „Brsevija Vjedomosti“ telegrafieză din Mukden, că lupta de artilerie începută la 17 l. c. a încetat cu totul.

Ultimele sciri despre atitudinea fronturilor dușmane, cari își stau față în față la rîl Saho, sunt de natură pacnică, deși în unele puncte distanța detașamentelor inimice e redusă la 400 pași.

Causa acestui fenomen cam ciudat între doi beligeranți, cari se luptă pe viață și mörte, se esplică în mare parte prin faptul, că clima aspră, care domineză în Manciuuria, necesiteză deopotrivă și pe Ruși și pe Japonessii să nu-și părăsescă întăriturile și ascundetorele lor, pregătite mai nainte.

In cazul, că unul dintre beligeranți ar intenționa să-l atace pe celălalt, el ar trebui mai întâi să părăsescă întăriturile, unde e scutit contra frigului, avend lemne și îmbrăcăminte caldă la dispoziție, er în decursul înaintării contra dușmanului ar trebui să-și facă nouē întărituri în pămênt, pentru a se scuti contra focului dușmanului. Acosta însă e actualmente imposibil, deorece pămêntul e atât de tare în urma înghețului, încat nu se pot face săpături.

Frigul acesta se resfrânge însă și asupra manuării armelor. Cu degete înghețate nu prea poți umplé pușca și ținătura e forte îngreunată. Aproxionarea cu apă e deja îngreunată în lagăr, fiind apa înghețată. In cazul părăsirii lagărului, ea devine însă și mai anevoioasă. Apa înghețată în bidōnele ce le pōrtă soldații cu ei. In cazul unui atac, primul lucru pe care-l cere un rănit e apa, căci ranele causéză mari arsuri. In cazul acesta însă dorința rănitului nu se pte implini din lipsa de apă. Las că nici ranele nu se pot spăla și astfel răniții sunt espuși la cele mai crâncene chinuri.

Sunt der momente importante de natură umanitară, la mijloc, cari stau mai presus de voința conducătorilor armatelor și cari în asemenea casuri au drept urmare încetarea ostilităților.

*

Despre aprovizionarea armatei rusesce, s'a pronunțat în chipul următor intendantul șef al armatei lui Kuropatkin oătră corespondentul diarului „Ruskoje Slovo“:

Trupele primesc dînic pâne prospētă și numai în timpul operațiunilor sunt silite a-se mulțumi cu pesmeți. De carne

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

The Raven. ¹⁾

(Corbul).

In numărul din 29 Ian. 1845 al diarului *Evening Mirror* a apărut o poezie mai lungă, sub titlul *The Raven* și semnată „Quarles“.

Acastă poezie a fost cunoscută în curend de întreaga Americă.

Autorul: E. A. Poe, nenorocitul și împilatul „servitor al Musei“ (cum se numesce el într'un loc) descoperit fiind de redactorul foi *The American Whig Review* (unde s'a publicat apoi „Corbul“ cu subscrierea autorului), a fost viu felicitat de publicul cetitor.

Sörtea lui Poe a fost ironia sorții.

El muncise din anul 1827 (când își publică *juveniliile*) fără să fi fost aprețiat său încurajiat de cineva.

¹⁾ Din o lucrare mai lungă, care o să apară în curind. (*Edgar Allan Poe*, de Emil Isac).

Și etă, o poezie îi implinesce visul de a fi cunoscut. O poezie în care-și vărsă tot amarul sufletului său îmbătrănit îi aduce aplausele nesfîrșite ale „flămândilor“ cetitori.

Ce ironie a sorții!

Poema *Corbul* ²⁾ (Scherro numesce romanță) nu e cunoscută publicului nostru. In limbile străine e tradusă. ³⁾ Astfel publicul cetitor al Europei culte cunoscce calitățile eminente ce le are această minunată creațiune poetică.

E. Poe a scris-o în catul al treilea al unui palat din bulevardul St. Nicholas în New-York, după părerea unui critic engles ⁴⁾, inspirat de o buhă.

²⁾ *The Raven and other Poems*, published New-York and London, Nov. 1845.

³⁾ Traduceri: în l. germ. de *Strodtmann, Nicolas Müller Ellen*; în l. francesă de *Charles Baudelaire, Mallarme* (în prosă); în l. maghiară de *Szász Károly, Léway Jozsef, Ferenczi Zoltan*. In numărul din 5 Oct. 1904 al diarului „Vremea“ am cetit o traducere în prosă a d-lui Victor Anestin, e necorectă — transcrișă din Baudelaire.

⁴⁾ I. Gailberth. (Post).

In ce privesce gena poemei, suntem de acord cu Ingram, ⁵⁾ care susține că Poe a imitat poesia lui A. Pike (*Isadore* publ. *New Mirror*, 14 Oct. 1843) un prietin al lui, membru în redacția unui diar (Broadway Journal) la care lucra și el.

In adevăr, decă vom analiza *Isadore* a lui Pike și vom asemăna-o cu *The Raven*, vom observa legăturile ce există între aceste două poezii. *Pike* descrie la mentația adresată iubitei mörte, er Poe idealizează persoana ce nu pte exista ca să reiasă un relief al iubitei care pte exista. In *Isadore* refrenul e „forever Isadore“ ⁶⁾, er Poe a creat cunoscutul „nevermore“ ⁷⁾. In cealalate părți aceste două opere sunt divergente. Mai amintesce Ingram despre *Barnaby Rudge* a lui Dickens de unde luase Poe personificarea *Corbului*. Decă vom ceti criticile lui ⁸⁾ în cari se ocupă cu mult interes de marele roman-

⁵⁾ I. Ingram: E. A. Poe p. 225—227.

⁶⁾ *Pururea Isadore*.

⁷⁾ „Nici odată“.

⁸⁾ *Criticisms*, Charles Dickens.

oier engles, nu-l vom contradice pe Ingram.

The Raven constă din 18 strofe. Fiecare strofă are 6 rînduri. Ideia principală e variațiunea unui esai, pe care-l scrisese mai nainte.

In *Corbul* vibreză simțemintele vinovate ale unui amoresat părăsit, ale unui psiholog histeric, care prin lacrimile sale vede o pasere năgră, un corb venit spre a-i îngăna la tote întrebările cuvêntul „nevermore“. Poetul ne pare un semidoct în poemă. In strofele dintăiu apare impresionist, un blând visător, care răsfoiesce cartea unei sciințe uitate. De odată însă acest idealist se preschimbă. Auđind sgomote, ciocănituri la ușa camerei, se ridică speriat de la masă, er în capul lui vîjiesc diferite gânduri. — Perdelele fișie misterios și inima poetului se umple de o grōză nesimțită până acum:

„Vre-un oșpe stă acolo, ce vrea să intre 'n l'untr
Un oșpe, care scutu-mi, un oșpe stă la ușa-mi,
Acela va fi“.....

Și îndată se deșteptă din letargia spaimii, și răspunde: „Vă cer iertare

nu ducem lipsă și intendatura dispune încă de 40,000 vite, cari însă nu se vor tăia de ocamdată. Trupele își cumperă carne din orașe. In Omsk intendatura a cumpărat o forțe mare cantitate de carne înghețată, er în Nicolajew forțe mult peșce.

Armatai îi mai stau la dispoziție 300,000 pudți unt de Siberia, 100,000 pudți legume uscate și 200,000 pudți varză înăcrită. Bolnavii primesc urez și ceaiu. 300,000 pudți zahar, ce l'au dăruit comerțianții ruși, e deja pe drum.

Transportul de cereale se face fără nici o piedecă. In magazinele din Charbin se află 400,000 pudți cereale. Intendenta crede, că armata e provădută pe timp de un an cu cerealele necesare, însă din precauțiune s'au adunat încă 1 milion de pudți cereale, cari se vor transporta de la Blagovescensk la Charbin. Făina se transportă din Rusia. Rachiu se aduce cu vagonetele, se distribuie însă trupelor numai la ordinul comandanților de corp. Soldații sunt bine provăduți cu haine de iernă.

SCRIRILE DILEI.

— 10 (23) Noemvrie.

Aniversarea lui Mihail Vitezul. Luni d. a., ziua de Sf. Mihail, a avut loc la „Ateneul“ din București o frumoasă festivitate, aranjată de Uniunea studenților români în memoria marelui nostru erou național Mihail Vitezul. Festivitatea s'a început prin executarea imnului lui Mihail Vitezul de către corul societății „Hora“. A urcat apoi tribuna profesorul de univ. d-l Gr. Tocilescu rostind între aplauzele celor prezenți un avântat discurs despre viața și faptele acestui mare erou și domitor. S'au declamat apoi mai multe părți din piesa lui Victor Hugo „Ruy-Blas“ er în urmă corul societății „Hora“ a executat numeroase cântece naționale românesce. Cu acesta s'a încheiat frumoasa festivitate.

La mormântul lui Mihail Eminescu. Studenții din Bucuresci s'au dus în corpore în ziua de Sf. Mihail la cimiteriul Bellu, unde au depus o frumoasă cunună pe mormântul poetului nostru Mihail Eminescu.

Principele Hohentlohe, fostul președint al Bucovinei a sosit Luni în Sinaia și a fost primit în audiență de către regele Carol. Principele a fost apoi reținut la dejun, la care a luat parte întreaga familie regală română.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela „Unirea“ institut de credit din Vad cor. 20, — er de la d-l locotenent-colonel George Popovici din Brașov cor. 20. Primescă generoșii donatori cele mai caldurese mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. române.*

Alegere suplimentară de deputat pentru „Reichsrath“. In urma chemării baronului George Wassilco în camera seniorilor, a ajuns vacant locul unui deputat în cameră. Comitetul executiv al marilor proprietari români bucovineni din curia a doua a nominat într-o ședință, ce a ținut-o zilele trecute în Cernăuți, de candidat pentru acel mandat pe d-l baron Dr. Alex. *Hormuzachi*, secretar la procuratura de finanțe și dep. dietal. Alegerea pentru acel mandat de deputat va avé

loc mâne, Joi în 24 Nov. și după cum suntem informați, d-l baron Dr. A. Hormuzachi va fi ales unanim.

Vaporul „Principesa Maria“ plecat Marți din Constantinopol, a fost surprins în mijlocul mării Negre de furtună, cu care a luptat totă ziua și totă noaptea spre Miercuri; der în ziua de Miercuri furtuna luând proporțiuni formidabile, vaporul s'a refugiat în portul Kaliakra, pe coasta bulgară. Joi, cu toate că marea era încă forțe agitată, vaporul „Principesa Maria“ și-a reluat calea și a ajuns s'era la Constanța. Pe bord a fost un accident: nisce lădi grele cu mărfuri, răsturnate de vânt, au zdrobit piciorul unui om din echipagiū.

Nuntă mare. „Gazeta de Duminecă“ raportând despre nunta d-lui Simion Barbolovici, fiul venerabilului vicar al Silvaniei Alimpie Barbolovici, cu d-șora Eugenia Muste, ficea parohului din Corueni (Solnoc Dobăca), spune că la acea serbare familiară și-au dat întâlnire numeroși fruntași din părțile acelea. La „danțul miresei“ s'au adunat 120 corone, din care sumă drăgălașa mireasă a oferit 80 corone pentru incendiatiū din Cămpeni er cu 40 s'a înscris membră fondatoră a „Reuniunei femeilor române din Sălagiu și Chioar“. Nun a fost d-l George Pop de Băsesoi.

Bustul lui Palladi. Abia a trecut anul de când fostul ministru G. Palladi a murit subit în orașul său natal, Bérlad, în momentul când la un banchet politic rostia un discurs. Amicii politici ai lui Palladi s'au grăbit a-i ridica un bust în numitul oraș, care s'a desvilit Luni în 21 Noemvrie. La acest act erau de față miniștri: D. Sturdza, Lascar, Costinescu, Stoicescu și Ionel Brătianu. La desvilit a rostit un discurs Nicolae Nicorescu. După desvilit s'a dat un banchet la palatul administrativ, la care au participat 100 persoane. Aici episcopul Hușilor a ridicat un toast pentru rege, er ministrul președinte a ținut un discurs mai lung, în care a relevat îmbunătățirile financiare isbândite de partidul liberal în timp de 4 ani de când se află la putere, precum și alte îmbunătățiri pe terenul instrucțiunei publice etc. In sfirșit ministrul președinte a apelat la unitatea partidului.

Sarah Bernhard în Bucuresci. Luni s'era și-a început în teatrul „Edison“ din Bucuresci celebra tragediană Sarah Bernhard ciclul de reprezentățiuni cu drama lui Al. Duma „Dama cu camelii“. Diarele din Bucuresci sunt pline de elogiū la adresa tragedianei, care, deși împinesce în curând 60 de ani, a rēmas o adevărată măiestră în interpretarea pasiunilor omenesci, păstrându-și aproape intactă comora talentului distins de care dispune. Eri s'era s'a dat drama lui Sardou „La sorsiere“.

Din țera Oltului.

Făgăraș, 20 Noemvrie.

Mult Stimat d-le Redactor! In mult prețitul diar „Gazeta Transilvaniei“ v' rog a da loc următorului raport despre *alegerile municipale din comitatul Făgărașului*.

In 17 Noemvrie a. c. s'a făcut alegerea membrilor în congregațiunea comitatului nostru. Cu ocaziunea acesta alege-

rile pentru noi Români au avut un *sfirșit forțe trist*, deorece dintre 70 de membrii congregaționali, *din partidul național român abia au reușit învingători v'ro 10—12*.

Etă cei cari au fost aleși: în cercul Vistei Nicolae *Borzea*, Ioan *Banciu* și Solomon *Făgărășan*; în cercul Recei, vicarul Iacob *Macaveiu* și Ioan *Dejenariu*; în cercul Tohanului Dr. Teodor *Popescu* și Moise *Brumboiu*; eră în cercul Venetiei au fost aleși: Ioan *Popița*, Mihail *Ganea*, Teodor *Popescu*, Iacob *Popeneciu* și George *Halmaghi*. Meritul este al harnicului domn George Comaniciu, notar în pensiune, căci de când d-sa conduce acest cerc, neam străin nu a ședut la masa verde a comitatului.

Cu intristare trebuie să constat, că Români din Făgăraș la ast-fel de ocaziuni nu sunt la înălțimea lor și mai ales unii preoți și învățători sunt aceia, cari dau mână de ajutor, că în congregația comitatensă se fie aleși străini cu voturi românesce.

In Făgăraș sunt advocați, candidați de advocați, medici și alți români inteligenți și independenți, dintre cari abia sunt unul sau doi aleși de membrii în adunarea comitatului.

In cercul Arpașului, Voilei, Făgărașului, Mărgineni, Șercaia, Șinca, nici un naționalist român nu e ales. Mare rușine In cercul Voilei între alții e ales feciorul protopretorelui Hersenyi, care nici o bōbă nu scie românesce și care acum își face anul de voluntar. In cercul Mărgineni chiar preoții au dat mână de ajutor, ca să fie ales pădurariul Varnai, cel mai mare șovinist din Făgăraș.

In cele mai multe cercuri notarii români s'au imbulzit alegându-se fiesce-care pe sine, deși în adunarea generală nu li-e permis să aibă altă convingere, decât aceea a omenilor de la putere.

E de dorit ca notarii români, deca țin ceva la nație, să nu-și pună persoana lor în candidare, ci să deie loc altor bărbați independenți, cari pot aduce servicii pentru națiunea noastră. *Olteanul.*

Din Franța.

Cestiunea delatiunilor nu s'a luat încă de la ordinea dilei.

Este interesantă cariera lui Vadecard, secretarul Marelui Orient, care a ajuns să dicteze peste sōrta a mii de ofițeri și generali.

Acest Vadecard încă a făcut armata, servind ca subofițer la artilerie. Fiesce pe acea vreme nici prin vis nu-i trecea, că va ajunge v'rodată dictator și stăpânitor peste avansarea superiorilor săi până sus la comandanții de divizii și corpuri.

In viața sa civilă Vadecard a fost băiat în prăvălie, si ca instrucție avea patru clase primare.

Neplăcându-i comerțul, a venit la Paris și amoresându-se de ficea portarului de la „Grand Orient“ a luat-o în căsătorie. Socrul s'a rugat la stăpânii săi, să-i pună ginerele copist în biurourile

Orientului. De rest s'a îngrijit apoi singur și în câți-va ani, dobindind încrederea șefilor, V. a avansat la postul de secretar general.

Diarul „Figaro“ a reluat firul des-tăinuirilor, începând cu publicarea „fișelor“ aflătoare în dosarul deputatului Guyot de Villeneuve.

Toțe informațiile se refer la viața privată a ofițerilor cu deosebire deca se duceau la biserică și la ce școli își creșeau copii.

In numărul sosit eri vedem informațiile trimise lui Vadecard de către d-l Casimir-Apollinaire Vernier, venerabilul lojei „Le Val D'Amour“ din orașul Dôle și profesor la școla primară superiōră din numitul oraș.

Etă un mic estras:

Colonelul *Delor*: Clerical militant. Merg forțe des la liturghie și e prieten cu parohul din Auxonne.

Locotenent colonelul *Parseval*: Clerical militant, mare contrar al guvernului actual. Când era în cantonament la Fauverney s'a făcut de ris prin aceea, că a îngenunchiat când trecea o procesiune. In aceeași zi a dis despre Dreyfus: „Deocă aș fi eu judecator, l'aș condamna fără să-l ascult“.

De Crehu, comandant în reg. 10 de linie: Breton și forțe catolic. Se duce des la biserică, membru al societății S. Vincentiū de Paul. Face propagandă reacționară forțe activă.

Blandin de Chalaïn, căpitan. E pus pe tablou de avansare. Royalist turbat. Fost elev al Iesuiților. Trebuie supraveghiat și recomandat defavorabil la locurile superiōre.

De Malvoue, colonel: Se duce la biserică. In calitatea de comandant de piață a favorizat intrarea diarelor reacționare în casina militară.

Du Mauvir de Guaye, loc.-colonel: Reacționar și clerical militant. Președintele societății S. Vinc. de Paul. Umblă pe la familiile s'race și împarte ajutōre. Este pus pe tablou de avansare.

De Biré colonel: Catolic și clerical forțe, militant. Reacționar *pur sang*. Vecinic la biserică. Copiū lui frecuentăză școla Iesuiților.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 23 Noemvrie. Contele Mihail *Essterhazy* și Ales. *Sztaray* au eșit din partidul liberal. Contele Iuliu *Andrassy* și Coloman *Szell* și-au depus mandatul.

Viena, 23 Noemvrie. Un conflict e pe cale de a isbucni între Austro-Ungaria și Serbia, care se va sfirși, probabil, cu rechemarea actualului ministru plenipotentiar s'rb la Viena *Vuici*. Causa conflictului sunt măsurile luate cu privire la pașapōrte, precum și convenția comercială între Austro-Ungaria și Serbia. Guvernului s'rbesc i-se mai tac imputări, că sprijinesce propaganda antiaustriacă în Bosnia.

Viena, 23 Noemvrie. In ședința de eri a „Reichsrath“-ului, deputatul *Choc* și soți, au înaintat o interpelație, în care se relevă violarea de constituție s'virșită de Tisza în Ungaria și guvernul e somat să întreprupă negocierile vamale cu Ungaria, până când nu se vor restabili stări normale în parlamentul ungar.

Tokio, 23 Noemvrie. Prin atacul contra fortului *Şungşusan* Japonessii au dobândit succese, *fortul înse n'au putut să-l cucerescă*.

Petersburg, 23 Noemvrie. Incercările neisbutite ale lui *Kuroki*, aveau ca țintă impresurarea aripei stângi rusesci. Eri s'a deschis o viuă canoadă, care probabil că e începutul unei ciocniri mari.

— Locțiitorul *Alexiev* a fost numit prin ucaz împărătesc în consiliul imperial și membru al consiliului de miniștri.

POSTA REDACȚIUNEI.

D. — „Cum s'a născut iubirea“, este foiletonul nostru și a fost reproduc numai de „Cronica“, fără indicația isvorului.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Domnule seu Dōmnă, pentru întârziere, der ațipisem, și Dv. ați batut atât de timid la ușă, în cât stăteam la îndoială: ore nu halucinez“.

Șatunci privind în întuneric, se înfloră. Numele iubitei sale „Lenore“ îi rēsună în suflet. De pe buze îi sbōră numele acesta dulce...

Reîntorcându-se în cameră, sufletul lui e aprins. Și ciocănitul sună tot mai tare. „Ei, o fi cineva la ferestră“. Vrea să-și potolescă lupta cumplită în inimă. Deschide oblonelne și etă... un corb bătrân sbōră pe statuia lui Pallas, și „nevermore“. — Corbul prin gravitatea lui e ridicol. — Poetul zîmbesc și-l întrăbă: de unde a venit? — Corbul rēspunde: *nevermore*. — Poietul se miră mult auzind pasērea rostind limpede acest cuvēt... Er corbul la toțe întrebările visătorului rēspunde cu tainicul *nevermore*. — Și rēsunetul acestui glas de pasēre se nfige în inima amoresatului ca o săgētă. — Acest cuvēt neînsemnat, înaintea poietului creșce și de-

vine un colos, care-l amenință cu strivire.

Și toțe încercările lui de a scōte din pasēre un alt cuvēt e zadarnic. Corbul îi rēspunde mereu „nevermore“. — Atunci în culmea desperării amoresatul esclamă:

„Be that word our sign of parting, bird
[or fiend!“ I shrieked, upstarting
„Get thee black into the tempest and the
[Night's Plutonian shore!
„Leave mo black plume as a token of
[that lie thy soul hath spoken!
„Leave my loneliness umbroken! — quit
[the bust above my door!
„Take thy beak from out my heart, and
[take thy form from off my door!“

Quoth the Raven, „Nevermore“⁵⁾
(Strofa 17.)

⁵⁾ „Acetă vorbă fie semnul tēu de plecare, pasēre ori inamic!“ strigău îngrozit. — Sbōră înapoi în vifor, și la țermurii nopții plutoniane! Nu-mi lăsa nici o pēnă nēgră, să-mi spună, că mi-a turburat odihna mincinosă ta limbă — părăsesce bustul, scōte-ți ciocul din inimă-mi și ia-ți forma lăsând ușa mea! Corbul dișe „nevermore“.

In aceste rēnduri, în cari se oglindesc toțe calitățile ce le are o lucrare trainică, se avētă sufletul poetului spre țări necunoscute, spre lumi închipuite. In aceste rēnduri se sbuciumă un „suflet sēlbatic“, ale cărui doruri nu se pot înlănțui cu lanțurile realității.

Și pasērea nu rēspunde. — Stă nemışcată pe statuă, fără să clipescă măcar. Umbra ei se lungesce pe dușumele ca o vecinică taină... și inima poetului nu mai pōte să se ridice...

Cu aceste se finesce poema. — Cu aceste se opresce fantasia lui Poe, vārsată în cadența a 108 rēnduri...

Cetitorul mișcat adēnc va simți lung timp acest farmec bizar, ce-l produce cetirea „Corbului“. Și acel „nevermore“ îi va produce iluziuni, îl va impresiona ca simfonia IX a lui Bethoven, ale cărei melodii nu pot fi mai duiōse ca glasul cuvētului „nevermore“.

Emil Isac.

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 10626 - 1904.

Pályázati hirdetés.

Krummel Reinhard Brassó városi III. oszt. iroda tisztnek Szász-magyaros község jegyzőjévé történt megválasztása folytán megüresedett III. oszt. városi irodatiszti állásra az alább felsorolt feltételek mellett ezennel pályázatot nyitok és felhívom, mindazokat, kik ezen állásra pályáznak, miszerint kellően felszerelt kérvényüket legkésőbb 1904. évi december hó 7-ig adják be hozzám, mert elkéssetten, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kéresek figyelembe nem vehetők.

Az állás javadalmazása áll:

évi 1200 korona törzsfizetésből, 300 korona lakpénzből és ötször öt évenként ismétlődő 100 korona korpótlékból.

Pályázók igazolni kötelesek:

- 1) Életkorukat (keresztlevéllel);
- 2) fedhetlen előéletüket (hatósági bizonyítvánnyal);
- 3) Iskolai képzettségüket;
- 4) hogy a katonai kötelezettségnek eleget tettek, vagy hogy az alól felmentettek;
- 5) eddigi alkalmaztatásukat;
- 6) a mennyiben nem allanak már a véros szolgálatában, a magyar, német és román nyelv ismeretét szóban és írásban.

Megjegyzem, hogy a városi szervezeti szabályrendelet 111. §-sa értelmében a városi irodatisztnak nincs megengedve ipart folytatni, üzleti vállalatnál bel- vagy kütagként részt venni, továbbá minden olyan melék foglalkozást folytatni, mely által szerződészerű függőségű viszonyba jön egyesekkel vagy testületekkel szemben.

Brassó, 1904 évi nov. hó 18.

Dr. Jekel,
alispán.

1-1,1569.

Cursul pieței Brașov.

Din 23 Noembrie n. 1904

Bancnote rom. Cump.	18.68	Vend.	18.74
Argint român.	18.60	"	18.70
Napoleon'd'or.	19.05	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.30
Ruble Rusesol	2.53	"	2.54
Mărci germane	117.20	"	117.40
Lire turcesol	21.50	"	21.60
Scris. fonc. Albina 5 ^o / ₁₀₀	101.—	"	102.—

La Restaurantul „Imperatul Romanilor“

odaia separetă aranjată din nou și provădută cu ventilație hydraulică, și care este foarte potrivită pentru societăți intime mai restrinse, este liberă încă pentru câteva zile din săptămână, și se poate angaja de asemenea societăți. 1-3,1548.

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistrii o piele môle și un teint trandafiriu? Acela se se spele în fie-care și cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 miner.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani, în farmaciile:

VICTOR ROTH la „Ursu“,	in Brașov,
FR STENNER la „Leu“,	
JUL. HORNING la „Arap“,	
TEUTSCH & TARTLER drog.	
farmacia W. LINGNER,	in Sighișora.
J. B. MIRSELBACHER sen.	

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Noembrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.95
Renta de corone ung. 4%	98.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	98.90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.95
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	207.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	162.—
Renta de hârtie austr.	100.05
Renta de argint austr.	99.95
Renta de aur austr.	120.—
Renta de corone austr. 4%	100.15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.35
Lcsuri din 1860.	156.—

Acții de-ale Băncei austro-ungară.	16.28
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	796.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	674.75
Napoleon'dori	19.08
Mărci imperiale germane.	117.60
ondon vista	239.42 1/2
Paris vista.	95.20
Note italiene	95.20

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Cruce seu stea după electro-magnetică
Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și înviorază. pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă boala se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, tînturi de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tôte părțile lumii, cari prefuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca. i-se retrimite banii. Unde orice încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis s'ese co furde cu aparatul „Volta“, de ore-că „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficial oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucei male electro-magnetice o reomandă îndesebî

Prețul aparatului mare e 6 cor. Pretul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburî, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locuri de vânzare pentru țară și streinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.

La esposițiile igienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1893 a fost premiat

SPIRITUL REUMA a lui WIDDER
cu diploma de onore și cu medalie de aur. Probat de capacitate medicale și întrebuințat cu succes în spitale

SPIRITUL-REUMA și FLUID de PUTERE,
are efect sigur la tôte părțile corpului și anume: contra reumatismului durere de nervi, șoldină, ischias, asthmă ș. a. În multe casuri efectul este stăt de mare, că după o fricțiune încetează durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute

Pretul unei sticle cu instrucție 1 coronă, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în Budapesta: la farmacia D-lui **Josif Török** Király-uteza nr. 12. și Andrássy Körut nr. 26, și la d-l Dr. **A. Egger**, Váci körut 17. asemenea în tôte farmaciile din provința, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA
farmacist în Sátorajka-Ujhely.

Comanda din provincie se efectuează prompt.

Depou în Brașov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekellus, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Karl Schuster, Ed. Kugler. In Colihim: la E. Victor Milas.

9-20,1582.

Mare ocasiune de Crăciun.

Subscrișul are onôrea a aduce la cunoscința On. public, că vinde cu prețuri de tot scădute tôte mărfurile din Magazinul seu precum: Stofe engleze pentru rochiile de dame negri și colorate; Bluse de stofe și mătase; Flanele, Barcheturi, Creton și Zephyre, Chifonuri Schroll, Lingerie, Pânzeturi, Perdele de dantelă, asemenea stofe engleze pentru bărbați, Cămăși, Cravate, Batiste etc. Tricots pentru dame, bărbați și copii.

Rog On. public a se convinge în propriul interes de prețurile cele ieftine.

Cu tôte stima

LUDWIG M. FENYVESSI,
Strada Vămei Nr. 21.

Mare ocasiune de Crăciun.

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

A XXXVI LOTERIE de stat c. r.
pentru scopuri de binefacere civile din Cisleitania.

Loteria această unică în Austro Ungaria legal concesionată conține **18.435 câștiguri în bani gata** cu suma totală de **512.980 Cor.**

Câștigul principal **200,000 corone bani gata.**

Tragerea urmază irevocabil la 15 Dec. 1904. Un las costă 4 corone.

Losuri se capătă la secțiile loteriilor de stat în Viena III Vordere Zollamtsstrasse 7. Colectanții de loterie, Trafici, la oficiile de dare, poste, telegraf și căi ferate, zarafi etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Direcția c. r. a loteriei.
Secția loteriei de stat.

(1517,6-10.)

Săpun SCHICHT.
MARCA:

Cerbu seu Cheia

Săpunul cel mai bun și cu spor și prin urmare și cel mai ieftin.

Nu conține ingrediente străine vêtămătore.

Se capătă pretutindenî

La cumpărare se se observe, ca pe fie care bucată de săpun se fie numele „Schicht“ și una din mărcile sus indicate.

22-00, (725)